

**Oświadczenie złożone
przez senatora Waldemara Ślugockiego
na 43. posiedzeniu Senatu
w dniu 22 czerwca 2017 r.**

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina

Szanowny Panie Premierze!

Środowiska naukowe zwróciły moją uwagę na rządowy projekt ustawy, który pojawił się w Sejmie i dotyczy Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Z wielu opinii, jakie docierają do mojego biura senatorskiego, wynika, iż projekt zmian na tym polu jest przez naukowców pożądanym, jednak pewne przyjęte w projekcie rozwiązania szczegółowe wprawiają naukowców żywo zainteresowanych tym tematem w zakłopotanie i rodzą wątpliwość, jeśli chodzi o jakość merytorycznych zmian.

Jednym z zapisów, który budzi niezrozumienie wśród pracowników Polskiej Akademii Nauk, jest ten mówiący o upowszechnianiu przez agencję języka polskiego poza granicami państwa polskiego i finansowaniu wyjazdów lektorów języka polskiego na uczelnie zagraniczne. Jak podkreślają naukowcy, lektorzy języka polskiego, którzy zostają delegowani do pracy przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, bardzo często skarżą się na warunki pracy, w jakich muszą przebywać, i brak wsparcia ze strony MNiSW. Jak dotąd bowiem podstawą delegowania lektorów jest stypendium, które wyklucza możliwość odprowadzania składek emerytalnych, a okres delegowania nie wlicza się do stażu pracy w Polsce.

Szanowny Panie Ministrze, jak czytamy w art. 2 ust. 3 pkt 2 przedmiotowego projektu ustawy, wysłanie na zagraniczny staż naukowy polskiego naukowca ma odbywać się na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym. W praktyce oznacza to, iż udział w takiej wymianie naukowej nie może dotyczyć polskich naukowców zatrudnionych w jednostkach, które nie podlegają ministrowi nauki i szkolnictwa wyższego, jak na przykład PAN czy instytucje badawcze. Jak podkreślają zainteresowani przedmiotowym projektem, proponowana ustawa nic nie zmienia w tym zakresie. Z art. 2 ust. 3 pkt 3 projektu ustawy o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej wynika, że agencja przejmuje prace i zadania Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej.

Najpoważniejsze ze wszystkich wymienionych zastrzeżeń budzi wśród zainteresowanych art. 23 ust. 1 mówiący o kryterium przyznania przez agencję stypendium uczestnikom wymiany naukowej. Zaniepokojenie budzi umieszczenie w zapisie spójnika „lub”, co oznacza, że w postępowaniu dotyczącym oceny merytorycznej komisja uwzględniać będzie tylko jedno wybrane kryterium. Naukowcy obawiają się niespójności, zwłaszcza przy ocenie merytorycznej dorobku kandydata do kreślonego stypendium wyjazdowego. W wyniku zmian dla doktorantów ma obowiązywać kryterium naukowe lub plany naukowe, co, jak podkreślają, podniesie na pewno liczbę kandydatów do stypendium, ale nie podniesie wymogów merytorycznych.

Uprzejmie proszę Pana Premiera o zajęcie stanowiska w tej sprawie oraz o odpowiedź na następujące pytania:

1. Czy kierowany przez Pana resort planuje kompleksowe wsparcie dla lektorów nauczających obecnie w krajach byłego ZSRR, gdzie przebywa około połowy ogółu lektorów delegowanych do pracy przez MNiSW? Proszę o przedstawienie propozycji, które w sposób wyraźny poprawią ich sytuację.

2. Czy w związku z przejściem przez agencję Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej kierowany przez Pana resort planuje zmienić wysokość oferowanych dla uczestników wymiany naukowej stypendiów, tak aby były one wyższe niż obecnie przyznawane?

Z poważaniem
Waldemar Ślugocki